

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ธรรมชั้นอยู่กับใครไม่ได้

ปี ๒๕๕๓ เราจำพรรษาที่หนองผือ ๙๔-๙๗ จำที่ห้วยทราย ๔ ปี หลวงพ่อชาลี ที่เราไปเผาศพเมื่อวานนี้ ไปอยู่กับเราคงระยะห้วยทราย จน ๙๘ ปลายปีเดือนพฤศจิกายน เรากลับมาจากจันทน์ก็มาอยู่ที่นี้ ตั้งแต่ ๙๘ มาจนกระทั่งปานนี้ ๔๘ ปีที่สร้างวัดนี้ ไปเมื่อวานไปวัดมัจฉิมวงศ์ ที่วัดเผาศพเราจำไม่ได้เลย เปลี่ยนหมด แต่ก่อนเป็นดงทั้งหมดรอบวัด เป็นดงทั้งหมดเลย ดงสัตว์ ดงเสือ ดงเนื้อ เต็มไปหมด จนกระทั่งถึงบ้านไชยวาน วังสามหมอมันต่อกันไปนี่เป็นดงใหญ่ ตอนที่เรามาพักอยู่วัดมัจฉิมวงศ์นั้นเป็นดงทั้งหมด เราไปพักอยู่ทางด้านตะวันออก ไม่ได้อยู่ในเขตวัด ไปอยู่ในป่าอีก ทั้งๆ ที่วัดนี้ก็ป่า มีพระอยู่ในวัด นอกเขตวัดไปนี้ไม่มีพระ เราไปอยู่ในป่าเหมือนกัน

ไปคราวนี้ไม่รู้เลย มันเป็นบ้านเป็นเรือนเป็นไร่เป็นนาไปหมดเลย เขาว่าวัดมัจฉิมวงศ์ เหนือ วัดมัจฉิมวงศ์หรือ วัดมัจฉิมวงศ์ในแถวนี้มีที่วัด ว่ามีวัดเดียวเท่านั้น เอ้อ อย่างนั้นยอมรับ เราเคยมาอยู่ที่นี้ เราว่าจัน คือมันเปลี่ยนขนาดนั้นละ ต้นไม้ใหญ่ สูงจรดเมฆ ไม่น่าทั้งนั้น แต่ก่อนก็มีแต่ไม้ใหญ่อย่างนี้ มันเป็นดงจริงๆ ศาลาไม้ก็ได้หลังใหญ่โตอะไรเลย มีศาลาหลังเดียวเล็กๆ กุฎิกระต๊อบๆ อยู่ในป่า ถึงอย่างนั้นเรายังไม่อยู่ออกไปอยู่นั่นอีก นอกเขตนั้น อยู่ในป่าไปอีก เขาบอกว่าทางป่าช้า เราอยู่ทางป่าช้านั้นละ ไปพักภาวนาอยู่ที่นั่น

ตอนนี้ละตอนมาจากโคราช พรรษา ๘ มาจากโคราช มาว่าจะตามพ่อแม่ครูจารย์ให้ทันมันไม่ทัน ท่านไปได้สองสามวันแล้ว เราก็เลยออกไปเที่ยวทางอำเภอกุมภวาปี ทางโน้นเป็นดงเป็นป่าทั้งนั้นนะ ไปที่ไหนสะดวกสบาย บ้านเป็นบ้านเฉพาะๆ ดงรอบหมดเลย ไปคราวนี้มันเป็นไร่เป็นนา เป็นทุ่งเป็นบ้านไปหมดเลยเที่ยว จำไม่ได้เลย ว่าวัดนี้เป็นวัดมัจฉิมวงศ์ เราไม่เชื่อ ก็เหมือนที่เราไม่เชื่อว่าเป็นวัดอรุณญิกาวาส ที่อำเภอท่าบ่อ นั่นก็เป็นดงจริงๆ ที่ตลาดใหม่นี้เขาเพิ่งมี ไม่รู้ ๘ ปีเรากลับมาเป็นบ้านเป็นเรือนหมด พรรษา ๘ ออกจากนี้ไปหนองคายที่อำเภอท่าบ่อ ไปพักวัดอรุณญิกาวาส อยู่ในป่า จากนั้นเราก็ไปหาพ่อแม่ครูจารย์ตั้งแต่พรรษา ๘ พรรษา ๑๖ เราย้อนกลับมา เข้าไปในภูเขาไปอยู่ทางถ้ำผาดัก นั่นก็ป่าเสือที่นั่นก็ดี

ท่านเจ้าคุณ(ธรรมเจดีย์) ท่านไปด้วยวันนั้น เราขอไปด้วย โอ๊ย แล้วกัน ก็เราจะไปหาทำความเพียร ท่านก็เป็นอุปัชฌาย์เราด้วย ก็ต้องได้เป็นกังวล ก็เป็นจริง ๆ ทีแรกเราพักอยู่ในบริเวณศาลาเล็ก ๆ ท่านไปเยี่ยมอาจารย์หล้า อยู่ที่เราไม่สบายเพราะจิตมันหมุ่นเป็นธรรมจักร จะอยู่กับใครได้ ก็เลยออกจากนั้นมา อยู่นั้นก็ห่างอยู่นะ ท่านก็ยังวิตกกับเราอยู่อยู่ห่าง ๆ นั่นก็ดี เป็นอย่างนั้นนะ ว่าเข้าไปอยู่ป่าเสือ จากนั้นมาเราก็ก็นั่งอยู่ที่นั่นที่นี้ ไปเห็นที่นั่นเหมาะ ป่าลึก ๆ โนน ให้ญาติโยมเขาไปทำแคร่ให้เรียบร้อย เราไปทำภาวนาของเราที่นั่น จะมาฉันร่วมก็ตอนเช้า จากนั้นแล้วเราก็ก็นั่งไปโน้น เราคิดว่างั้น เพราะจิตมันหมุ่นเป็นธรรมจักรตลอดเวลา พรรษา ๑๖ เดือน ๔ ระหว่างนี้มั่ง เดือน ๔ ละมีนา เดือนเมษา อยู่ทางโน้น อยู่ในป่า

อยู่กับท่านมันไม่สะดวก ท่านก็คุยธรรมะแหละ แต่เป็นธรรมะธรรมดาพื้น ๆ นั่นซึ่งไม่ใช่ธรรมะที่เราหมุ่นตัว ๆ นั่น มันก็เข้กันไม่ได้ อยู่ที่นี่ก็ไม่สบาย ตอนค่ำคืนก็ต้องมาหาท่าน แนะ เราไปอยู่ศูนย์กลางคืนเราไม่มา เราจะมาแต่ตอนเช้า เราไปอยู่นู่นว้างงั้น เราก็ก็นั่งให้เขาทำแคร่ให้เล็ก ๆ อยู่ลึก ๆ ไกลจากท่านไป เรียกว่าเหมาะว้างงั้นเถอะ เราจะมาฉันจังหันร่วม จากนั้นแล้วไม่มา ถึงเวลาฉันจังหันเราถึงจะมา เราคิดอย่างนั้น เพราะงานของเราไม่ว่าง ให้เขาทำแคร่ให้เสร็จเรียบร้อยแล้วเราก็ก็นั่ง แล้วท่านไปที่นั่นนะ แนะ เวลาเรามาที่พักของเราแล้ว ท่านก็พาโยมไป ไหนมหาบัวไปทำแคร่ที่ไหน ว้างงั้น ให้โยมเขาพาไปดู

ตอนค่ำเรายู่แคร่เรายังไม่ไป ทำเสร็จวันนั้นแหละแต่ยังไม่ไป ตอนค่ำลาท่านแล้ววันหลังจึงจะไป ว้างงั้นนะ พอเรากลับมาท่านก็ไปดู เรามาหาท่านตอนค่ำ ที่นี้ท่านเปิดเผยแล้วนะ ตั้งแต่อยู่ที่นี้เราก็ก็นั่งกับเธอ ไปอยู่ป่าลึก ก็ไม่เห็นลึก เพราะตอนเช้าตอนเย็นเราก็ก็นั่งเกี่ยวข้องกับท่านอยู่ที่นี้นะ มันไม่สะดวกในงานของเรา เพราะฉะนั้นจึงหลีกไปโน้น จะมาเฉพาะตอนเช้าเท่านั้น เราคิดว่างั้น เวลาทำเสร็จแล้วท่านก็ไปดูแล้วกลับมา ตอนค่ำเราก็ก็นั่งไปหาท่าน คิดว่าจะลาท่านไปวันพรุ่งนี้ ว้างงั้นนะ ท่านว่า เราก็ก็นั่งที่เธออยู่นะบัว ที่เดิมนั้นมันก็เปลี่ยวพอแล้วบัว ยิงไปอยู่ที่นั่น โอ๊ย เราวิตกนะบัว น่ากลัวนะบัว อย่าไปเถอะ ว่าอีกแหละ

อู๊ย เรายังไงกัน ท่านก็อยู่ตามสภาพของท่าน กับสภาพของเรามันต่างกัน โอ๊ย อย่าไปเถอะบัวเราเป็นห่วงเธอ นั่นป่าจริง ๆ นะนั่น พวกสัตว์พวกเสือ ท่านเปิดออกแล้วนะ นำเป็นห่วงนะบัว อย่าไปเถอะ ก็เราจะฝันท่านยังงั้นได้ใช้ไหมละ ตกงเลยไม่ได้ไป ไปทำร้านไว้เฉย ๆ อันนี้จิตมันหมุ่นอยู่ตลอด มันอยู่ไม่ได้ หลายครั้งนะลาท่านไปที่นั่นที่นี้ ท่านก็มีอุบายพูดอย่างนั้นตลอด พอครั้งที่สามเราจะขอไปอยู่ในเขาลูกนี้ ชี้ไป เห็นอยู่ภูเขา เขาว่ามี

สถานที่ที่อยู่ พอลาครั้งที่สามท่านเปิดเลยนะ เอ้อ บัวเอ๋ย เรามาอยู่กับเธอนี้เธอเป็นกังวลกับเรา เธอไม่สะดวก เราไปแล้วเธอจะสะดวกสบายแหละ ว่างั้น เราไม่รู้จะว่ายังไงก็เรามันอยู่ไม่ได้ มันหมดตลอด จากนั้นเราก็หาอุบายลาหนีออกไปเลย ท่านก็เลยว่ เอ้อ มหาบัวอยู่กับเรานี้ไม่สะดวกสบาย เป็นยังไงนำ ท่านพูดกับโยมท่านอาจารย์หล้านะ มหาบัวมาอยู่กับเรารู้สึกดีนทางนั้นดีนทางนี้เรื่อย ท่านไม่รู้เรื่องของเราะ อยู่กับเราไม่ค่อยสนิท มักจะไปทีนั้น มักจะไปทีนี้ เป็นยังไงนำมหาบัว ว่างั้น

ท่านรู้สึกจะมีอะไรกับเรา แต่เรามันหนักในทางนี้ ไม่เป็นกังวล เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องโลก ๆ เรื่องของเราเป็นเรื่องธรรมล้วน ๆ หนีจากท่านเสียจนได้ พอเราหนีมาแล้วไม่กี่วัน ท่านก็หนีมา มาอีกมาพูดอยู่ทางวัดโพธิ์ฯ พูดให้พระกรรมฐานฟัง ท่านไม่รู้เรื่องของเรา ที่แรกท่านคิดจะยกโทษเราะ มหาบัวอยู่กับเราไม่เป็นสุข เป็นยังไงไม่รู้นะ เดี่ยวลาไปนั้น เดี่ยวลาไปนี้ ลาอยู่งั้น ไม่เป็นสุขมหาบัว เป็นยังไงนำ พอดีไปคุยกับพระที่เคยคุยธรรมะกับเรา เป็นพระกรรมฐานที่เคยคุยธรรมะกับเรา ท่านเล่าเรื่องเป็นลักษณะที่ว่าไม่พอใจในเรา ว่าเราอยู่กับท่าน เราไม่พอใจ คงเป็นอย่างนั้น

มหาบัวเป็นยังไงไม่ทราบนำ มาอยู่กับเราแล้วไม่อยู่เป็นสุข เดี่ยวลาไปนั้น เดี่ยวลาไปนี้ จนกระทั่งเราให้ไปก็ไปเลย เป็นยังไงนำมหาบัว พระองค์นั้นก็เราเคยเล่าให้ฟังแล้วนี้ ท่านเลยเล่าให้ฟังทีนี้นะ โอ้ย เวลานี้ท่านกำลังพิจารณาอย่างนั้น ๆ ท่าน(เจ้าคุณธรรมเจดีย์) จ้อฟังนะ ธรรมะของท่านกำลังเร่ง ท่านอยู่กับใครไม่ได้ ท่านหลีกหนีมา ๆ มีแต่หลีกอันเดียว ความเพียรของท่านเต็มเม็ดเต็มหน่วย นี้ท่านมากับพระเดชพระคุณ ท่านอาจจะเป็นห่วงความเพียรของท่าน ท่านถึงไปที่นั้นที่นี้ เหนอ ๆ เรื่อยเข้าไปนะ จ้อเข้าไป พระองค์นั้นก็เลยเล่าเรื่องธรรมะของเรา ธรรมะประเภทนี้ท่านเคยเล่าให้ฟังแล้ว ท่านไม่มีวันมีคืน ท่านอยู่กับใครไม่ได้ ท่านต้องหลีกไปอยู่องค์เดียว ๆ ของท่านอย่างนั้น เหนอ ๆ จ้อเข้าเรื่อยนะทีนี้เป็นอย่างนั้นแหละ อ้อ เพราะฉะนั้นเธอถึงอยู่กับเราไม่ติด ว่างั้นนะทีนี้

ไปอยู่กับเรา เธอไปทำที่อยู่เล็กๆ เราก็เป็นห่วงอยู่แล้ว มีหน้าซำยังโดดไปโน้นอีก ไปภูเขาลูกโน้นลูกนี้อีก อ้อ อย่างนั้นเอง ทีนี้ลงใจนะ อ้อ ๆ เป็นอย่างนั้นเอง พระองค์นี้เราเคยเล่าให้ฟัง ว่าท่านอยู่กับใครไม่ได้ ท่านหลีกหนีจากหมู่จากเพื่อนตลอดเวลา มานี้มากับพระเดชพระคุณท่านก็มา มาด้วยความจำเป็นท่านก็มา พระเลยเล่าให้ฟัง แต่ท่านก็อดคิดเรื่องงานของท่านไม่ได้ ต้องหลีกต้องเร่ง เอ้อ อย่างนั้นหรือ เราไม่รู้ อ้อ เป็นอย่างนั้นเอง ทีนี้พอเรากลับมาคราวหลังนี้ขอโทษเราะ เอ้อ บัวเราได้คิดผิดกับเธอมามาก ตอนเธอไป

อยู่กับเรา ว่าเธอรังเกียจเราอะไรต่ออะไร เราอดคิดไม่ได้นะ ที่นี้พระมาเล่าให้ฟังแล้วเรา พอใจๆ เราขอโทษนะบัว ขอโทษเธอนะ โอ๊ย จะเป็นไร เราก็กว้างนั้นแหละ

ที่นี้ท่านเห็นโทษของท่านนะ ที่ว่าเราอยู่ไม่ได้แบบนี้เพราะความเพียรเป็นอย่าง นั้นๆ พระเล่าให้ฟัง เอ้อๆ อย่างนั้นหรือ แล้วจ้อฟัง พอเรามาเลยขอโทษเรา เราไม่ลืมนะ ขอโทษเธอนะบัว ข้าเข้าใจผิด นึกว่าเธอรังเกียจข้า ท่านเปิดออกมาเลย พอมาจากนั้นก็ขึ้น เขาวัดดอยธรรมเจดีย์ เดือน ๖ ละชั้น เดือนพฤษภาคม ขึ้น จากนั้นไป ท่านก็ไล่ไปสกลนคร เราก้จะไปสกลฯอยู่แล้ว เราจะไปตามสหายของเรา ท่านผูกพันมากนะ ท่านให้ไปบวชหมอ เจริญ วัฒนสุชาติ ตอนนั้นเขาเรียนแพทย์ ให้ไปสวดกรรมวาจาให้เขา ท่านจะไปบวช แล้ว ให้เราไปสวดกรรมวาจา ให้รอท่านอยู่วัดสุทธาวาส ว้างั้น พอบวชแล้วเราก้เปิดขึ้นเขาไม่ฟัง เสียใจใครละ ท่านก็อยู่สกลนคร วัดสุทธาวาส ถึงเวลาท่านกลับมา เราเปิดหนีเลยไปวัดดอย ธรรมเจดีย์ นั้นเป็นครั้งสุดท้าย เวลาไปก็เดือน ๓ อยู่ที่นั่นแล้วไปโน้น เดือน ๖ กลับมา

(ตอนที่ เป็นโรคขัดหัวอกก็ตอนนี้ใช้ไหมคะ) โนนอยู่ในเขา ทางที่ว่าไปถ้ำผาดัก ลง จากนั้นแล้วก็มาอยู่ที่นั่นเขา ลาท่านเจ้าคุณมา ท่านเอาไว้มองว้างนั้นเถอะนะ จะอยู่ได้ไงมัน หมุนตัวๆ ก็มาขัดหัวอกที่นั่น หายจากนั้นแล้วถึงได้มาสกลนคร แล้วขึ้นวัดดอยธรรมเจดีย์ (ท่านอาจารย์หล้าที่พ่อแม่ครูจารย์พูดถึง เป็นลูกศิษย์หลวงปู่เสาร์หรือว่า..) องค์นั้นแหละ ท่านอยู่นั้น ท่านอาจารย์หล้าท่านอยู่องค์เดียวท่านลิกๆ ไปอาศัยพวกทำอะไรทำสวนอยู่ลิกๆ ท่านเจ้าคุณก็อยากไปเยี่ยมท่าน ชวนเราไปด้วย เราจะไปลำพังเราต่างหากนี่นะ ตกลงเราก้ ต้องไป ก็ท่านเป็นอุปัชฌาย์เราจะว่าไง ไปแล้วมันก็ไม่สบายอย่างว่า เพราะจิตมันหมุน ตลอดเวลา อยู่กับใครไม่ได้ ฟังซิ

นี่ละถึงขั้นมันจะไป ฟังเอาซิจิต ถึงขั้นมันจะผิงจะไปแล้ว อยู่กับใครไม่ได้ แม้แต่อยู่กับพระด้วยกัน อย่างท่านเจ้าคุณกับเพื่อนฝูงด้วยกันยังอยู่ไม่ได้ เสียเวลา เหมือนน้ำไหลบ่า เตียวคิดกับองค์นั้น พูดกับองค์นี้ ไม่ได้ มันจ่อเหมือนนักมวยเข้าวงใน หมุนตัวๆ อยู่งั้น ตลอดเวลาเว้นแต่หลับ พอตื่นก็ปั๊บแล้ว เอากันแล้วตลอด ไม่ได้คิดถึงดินฟ้าอากาศที่ ไหนๆ มีแต่หมุนอยู่ภายในตลอด การขบการฉันไม่สนใจ ไปลำพังเจ้าของ อยากฉันเมื่อไร ก็ฉัน ไม่อยากฉันหมุนตัวตลอดเลย นี่เป็นความเพียรในระยะนั้น เรียกว่าเป็นความเพียร อัตโนมัตติ สติปัญญาอัตโนมัตติหมุนตลอด ถึงขั้นมันจะไป พูดเปิดเสียทีเดียวเพราะมันจวน จะตายแล้ว นี่ละธรรมเมื่อมีกำลังแล้วเป็นอย่างนั้น ถึงขั้นนี้แล้วไม่อยู่ จิตหมุนตัวๆ อยู่กับใครไม่ได้เลย

เพราะฉะนั้นเราถึงหลบถึงหลีกหนี อยู่องค์เดียวพอเผาศพพ่อแม่ครูจารย์มันแล้วก็ หลีกหนี หลบหนีเรื่อย ไม่ให้ใครทราบนะ ไปไม่บอกใครเลย จะออกไปทางไหนไม่บอก ไป อยู่นี้ประมาณสองอาทิตย์บ้างอะไรบ้าง เดี่ยวพระเณรก็ตาม หลบหนีอีกแล้ว ไปอีกแล้วอยู่ อย่างนั้น ก็ไปจนตรอก ท่านเจ้าคุณอุปชฌาย์ไปด้วย เราก็ตนไม้ได้ เราก็ลาหลีกไปนั้นหลีก ไปนี้ท่านก็จับละชิ จับดูเรื่องความดีของเรา เดี่ยวลาไปนั้นเดี๋ยวลาไปนี้ๆ เอ็มหาวัวเป็น ยังไงอยู่กับเราอยู่ไม่ติด เหมือนจะรังเกียจเราอะไร ท่านว่าไป

จนกระทั่งพระมาท่านก็เล่าให้พระฟังซิ เล่าให้พระฟัง ที่นี้พระที่ได้ฟังก็เคยได้ฟัง ธรรมะกับเราแล้ว พระก็เลยเล่าเรื่องนี้ให้ฟัง ท่านจ่อฟัง เหนือๆ เข้าเรื่อย เป็นอย่างนั้นๆ เอ้อ อย่างนั้นหรือ จ่อ โอ๊ย เราคิดกับมหาบัวคิดผิดมาพอแล้ว ว่ามหาบัวรังเกียจเรา โอ๊ย เป็นอย่างนั้นเองนะ เพราะฉะนั้นเธอถึงอยู่กับใครไม่ได้ ที่นี้ลงแล้วนะลงใจ เวลาเรามาที่ หลังมาพบท่าน ท่านขอโทษเลยนะ ท่านก็พูดตรงๆ เราได้คิดผิดกับเธอมากแล้วนะบัว ว่า เธอรังเกียจเรา อยู่กับเราไม่เป็นสุข เดี่ยวลาไปนั้นเดี๋ยวลาไปนี้ๆ ไม่รู้กี่ครั้ง จนกระทั่งท่าน ว่า เออ ถ้าเธอหนีไปจากข้าแล้วเธอก็จะสบายแล้วนะบัว ท่านเปิดออกมาให้เราฟัง ฟังก็ฟัง แต่มันไม่ถอยอันนี้ ท่านพูดออกมาเอง

ที่นี้ท่านก็มาพูดให้พระฟัง ท่านเล่าเข้ากันได้ บทเวลาพระเล่าเรื่องภาวนาของเรานี้ ท่านจึงจ่อหูตลอด เหนือๆ อย่างนั้นหรือๆ โอ๊ย อย่างนั้นเราคิดผิดกับมหาบัวพอแล้ว เรานึก ว่ามหาบัวรังเกียจเรา ท่านไม่รังเกียจ ท่านเล่าเรื่องความเพียรให้ฟัง โอ๊ย อย่างนั้นลงใจเลย นะ พอมาเห็นเราขอโทษเลยเชียว นั่นเป็นอย่างนั้น เราได้คิดผิดกับเธอมามากแล้วนะบัว ว่าเธอรังเกียจเรา เราได้ทราบแล้วจากพระเล่าให้ฟัง โอ๊ย เราพอใจบัว เราผิดๆ ท่านบอกว่าท่านผิด นั่นแหละเรื่องราว

นี่พูดถึงเรื่องความเพียร ก็คิดดูอยู่กับใครไม่ได้เลย ต้องไปองค์เดียวๆ ตลอด ตั้งแต่ปรกติเราก็ไปองค์เดียวอยู่แล้ว ยิ่งธรรมะประเภทนี้เข้าถึงใจแล้วเท่านั้นอยู่กับใคร ไม่ได้เลย จะไปองค์เดียวอยู่องค์เดียวเท่านั้น อยากฉันก็ฉัน ไม่อยากฉันก็วันช่างมัน ทางนี้ ไม่ได้ละนี่ หมุนตัวๆๆ นี่ละธรรมะฆ่ากิเลส ถึงขั้นฆ่ากิเลสอยู่ที่ไหนฆ่าทั้งนั้น กิเลสฆ่าคน ทรมาณคนเป็นอัตโนมัติของมัน มันเป็นกิเลส อยู่ภายในก็เป็นกิเลส ผลักดันออกมาให้คิด ให้พูดให้ทำอะไร ได้เห็นได้ดูได้ยินอะไรเป็นกิเลสทั้งนั้นๆ เป็นอัตโนมัติ กิเลสสร้าง ผลประโยชน์ของมัน แล้วสร้างพินสร้างไฟให้เรา เป็นอย่างนี้ตลอด ไม่ว่าหัวใจใดเป็นอย่าง นี้ กิเลสทำงานเป็นอัตโนมัติในวัฏจักรของมัน

ที่นี้พอธรรมอันนี้ขึ้นรับกันแล้วที่นี้พัดกัน เวลาธรรมเป็นอัตโนมัติแก้กิเลสฆ่ากิเลสแบบเดียวกันอีก อยู่ที่ไหนฆ่าแต่กิเลส แก้แต่กิเลสตลอดเวลา เว้นแต่หลับๆ นี้อัตโนมัติฆ่ากิเลส แต่ก่อนกิเลสฆ่าสัตว์ ฆ่าธรรมภายในใจของสัตว์ เวลาธรรมมีกำลังแล้วฆ่ากิเลสแบบเดียวกันเลย มันประจักษ์เอามากอันนี้ คืออยู่กับใครไม่ได้เลย ต้องอยู่คนเดียว อยู่คนเดียวตลอดเวลาไม่มีคำว่าเปลว เปลวไปไหนว่างั้นเลย ก็มันหมุนตัวๆ ตลอดเวลา แม้ที่สุดฉันจึงหันอยู่นี้มันก็บิดก็เคี้ยวไปอย่างนั้นอาหาร มันไม่ได้อยู่กับนั้นะ มันอยู่กับหุ่น หมุนอยู่ภายในลึกๆ เหมือนเรารับประทานอาหารมันจะคิดไปเรื่องโลกเรื่องสงสารมันก็คิดตามเรื่องอัตโนมัติของกิเลส ไซ้ไหมละ ที่นี้อัตโนมัติของธรรมฆ่ากิเลสตลอด ก็แบบนั้นแหละ

นี่ละตอนที่ว่าอยู่กับใครไม่ได้เลย ต้องอยู่องค์เดียวเท่านั้น พอดีท่านเจ้าคุณท่านก็ไปอยู่ด้วยละซีมันถึงติดถึงดิน มันอยู่ไม่ได้ มันอยู่ไม่ได้จริงๆ คิดดูซิท่านพูดอะไรมันไม่เห็นเป็นข้อหนักแน่นอะไรยิ่งกว่าเราจะฆ่ากิเลสให้ผ่านพ้นไปเสีย อันนี้หนักแน่นมาก ท่านว่าอะไรเราก็เฉย จนกระทั่ง เอ้อ บัวเอ๊ย เวลาเราไปแล้วนี่เธอก็จะสบายละ เธอไม่สบายเพราะเราอยู่ที่นี้ มันก็ฟัง เฉย ก็รู้อย่างนั้น แต่มันลึกกว่าที่ท่านพูดนี้ซีเรื่องของเรา มันหมุนตัวๆ ท่านพูดถึงขนาดนั้นนะพูดกับเรา เพราะไม่อยู่เป็นสุขแหละ เดี่ยวเวลาไปนั้น เดี่ยวเวลาไปนี้ มันไม่สบาย คุยกับท่านนี้ก็เหมือนกับเราจับดินสอกับกระดาษจะเขียน มันเขียนไม่ได้แต่มือกับดินสอจับกันอยู่กับกระดาษ มันเขียนไม่ได้ เพราะต้องฟังท่านคุย จิตของเราที่จะหมุนมันหมุนไม่ได้ เข้าใจไหมละ ก็ต้องรอ ที่นี้มันรำคาญซิ พอออกจากท่านไปปั๊บนี้มันก็ปั๊บๆ ๗ เขียนเลย เป็นอย่างนั้นละ นี่เวลามันหมุน

จากนั้นแล้วมันก็เข้ามหาสติมหาปัญญา อันนี้ซึมไปเลยเชียว พูดยาก พูดไม่ได้ละ แต่เจ้าของไม่สงสัย มันเป็นเองสงสัยอะไร สติปัญญาอัตโนมัติขั้นนี้นับว่ามันเป็นอย่างนั้นแล้วหมุนแล้ว ยิ่งเข้าไปหาสติ มหาปัญญายังละเอียดหรือว่าซึมไปเลย สติปัญญาเป็นอันเดียวกันเลย ตั้งแต่สติปัญญาอัตโนมัตินี้มันก็เป็นอันเดียวกันแล้ว อันนั้นยิ่งสนิทเข้าไปอีก ซึมไปเลย ฆ่ากิเลสแบบซึมไปเลยๆ นี่มันได้ผ่านเสียทุกอย่าง เพราะฉะนั้นมันถึงได้พูดได้ทุกอย่าง เพราะเรามันคนวาทสนาอาชีพ มันยากมันลำบากมันถึงได้ทำทุกแง่ทุกมุมทุกอย่าง ที่นี้มันก็รู้ก็เห็น ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มาได้มากมายละซี ใครพูดที่ไหนมันก็รู้ทันทีๆ มันหนักขนาดนั้น

เวลาถึงขั้นนั้นแล้ว ที่นี้ถ้าไม่บังคับไม่นอนนะนั่น ไม่ว่าจะกลางคืนกลางวัน ไม่บังคับให้นอนจริงๆ ไม่นอน คือมันเพลินกับงาน หมุนอยู่ตลอดเวลา นี่จะให้นอนธรรมดาโอยไม่ได้เลย ต้องบังคับให้นอน เวลาบังคับนั้นห้ามทำงานอย่างนั้น ให้เข้ามาอยู่กับพุทธโธ เอาพุทธโธ

เป็นคำบริกรรม ฟังซิ นะ กลับมาหาพุทโธอีกนะ เอาคำบริกรรม คือพุทโธ ให้จิตอยู่กับพุทโธ ไม่ให้ออกไปทำงาน บังคับให้อยู่กับพุทโธ ๆ ๆ ถีบ สติทั้งมวลรวมเข้ามาหาอยู่กับพุทโธอันเดียว จอห์น แล้วจิตก็ค่อยสงบ ๆ แนวเลย พอจิตสงบแนวลงไปแล้วมันปล่อยงานละที่นี้ โอ้ย เหมือนถอดเสื้อถอดหมอนนะ มันเบา มันสบายทุกอย่าง

ถึงอย่างนั้นยังต้องบังคับ ออกไม่ได้ ออกมันจะโดดผิงใส่งาน เพราะงานนั้นมีน้ำหนักมากกว่านี้อีก อันนี้เพียงพักจิตเฉย ๆ มันไม่ได้ทำงาน พอเห็นว่าได้กำลังแล้ว จิตที่นี้มีความกระปรี้กระเปร่า มีกำลังวังชา แน่นหนามั่นคง ความผาสุกสบาย เหมือนถอดเสื้อถอดหมอนอยู่ในนั้น นี่เรียกว่าสั่งสมกำลังในสมาธิ พอได้กำลังแล้ว ได้พอแล้ว พอรามือที่ว่าปล่อยไม่ได้นะ มันไม่มีผล พอรามือคืออ่อนมือพับติดผิงเลย ปล่อยเลยที่นี้ฟุ้ง ๆ เลย

นี่ละจิตที่มีกำลังจากสมาธิแล้ว สมาธิเป็นเครื่องหนุนกำลัง มันเห็นได้ชัด พอออกจากนี้แล้ว สมมุติว่าไม้ท่อนนี้ มีดเล่มเก๋านี้แหละ ไม้ท่อนเก๋านี้แหละ คน ๆ เก่า ฟันที่นี้ขาดสะบั้น ๆ เลย เพราะกำลังก็ดี มีดก็ลับหินมาแล้ว ฟันนี้ขาดสะบั้นเลย เวลามันขัดกันอยู่นั้นเลยไม่ทราบว่าเขาทางสั้นทางคดลง คือมันซูลมุนมาก พอจิตพักแล้วมันออกไปนี้มันก็ชัด ที่นี้ชัดขาด ๆ ๆ แม้เช่นนั้นมันก็ยังต้องได้บังคับทุกครั้งนะ มันจะตายจริง ๆ เพราะสติปัญญาทำงาน มันเหน็ดเหนื่อยในหัวอก เหนื่อยอยู่ในหัวอก จากนั้นก็พักเข้ามาสู่สมาธิ เวลามันจะเป็นจะตายจริง ๆ มันถึงเข้านะ ไม่ถึงขนาดนั้นไม่เข้า เข้าสมาธิจิตสงบแนว พอออกจากนี้ก็ติดผิง ๆ เลย

นี่ละเรียกว่าความเพียรอัตโนมัติ สติปัญญาอัตโนมัติ แล้วก้าวเข้าสู่มหาสติมหาปัญญาหุนตัว เรื่องโลกสงสารมันไม่ได้สนใจกับอะไร เหมือนโลกไม่มี มีแต่งานของเรา โดยเฉพาะ ๆ มันจึงไม่สนใจกับความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าอะไร มีแต่อันนั้นทำงาน เหมือนนักมวยเข้าวงในกัน ออกจากที่มาพัก โถ มองเห็นน้ำโดดใส่น้ำ มันหิวน้ำ มันจะตาย ตีมน้ำนี้สำคัญ ๆ ๆ มันกลืนไม่ทันมันจะตาย เวลาต่อแยกกันอยู่นั้นมันไม่สนใจนะ

เดินจงกรมก็เหมือนกัน ถ้าวางได้ลงทางจงกรมเท่านั้นแหละ ก็ทำอยู่นั้นอยู่ทุก ๆ วัน ทำมันก็แตกละซิ อย่างพระโสณะก็แบบเดียวกันนี้ มันถึงหยั่งทราบกันทันที อ้อ ท่านว่าฝ่าเท้าแตกเพราะเหตุนี้เอง อย่างอื่นจะบังคับเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกนี้เป็นไปไม่ได้ ถ้าว่าเป็นความเพียรหมุนอย่างนี้ยอมรับทันที เพราะเราเป็นสักขีพยานตรง ๆ ไม่ได้สวมรอย ถ้าวางได้ลงทางจงกรมแล้วเอาอยู่นั้นแหละ ตั้งแต่ฉันเสร็จแล้วฟาดจนค้ำ เอ้ากลางคืนครั้นได้ลงแล้ว เดินก็เอาแบบนั้นเหมือนกัน ก็มันเดินอยู่ทุก ๆ วัน ฝ่าเท้าเรามันก็ค่อยบางเข้า

ไป ๆ คือหนังหุ้มอยู่ข้างนอก เดินไม่หยุดไม่ถอยบางเข้าไป ๆ มันก็เข้าไปถึงเนื้อ เรียกว่าฝ่าเท้าแตก มันไม่ได้แตกละมันกัดซึมเข้าไป มันไม่ได้แตกอย่างนี้นะ มันซึมเข้าไปแล้วบางเข้า ๆ ไปถึงเนื้อ ท่านก็เลยเรียกในหนังสือว่าฝ่าเท้าแตก

เรามันเป็นอย่างนั้น เวลาเดินจงกรมพอมานั่งออกร้อนฝ่าเท้านี้ โอ้ย เหมือนน้ำร้อน ลวกหรือไฟลน ออกร้อนเป็นกำลัง ก็ต้องมาดูจริง ๆ เหอฝ่าเท้านี้มันแตกเหอ ก็เอาฝ่าเท้ามาดูมันก็ไม่แตก แต่เอามือลองไปสัมผัสดู เอามือสัมผัสมันเสียว นี่คอยจะทะลุแล้วนะ พอมือลูบคล้ายงี้เสียว ถ้าเลยจากนี้ก็ทะลุ นั่นละท่านเรียกว่าฝ่าเท้าแตก แต่ของเรายังไม่แตก ยังไม่ทะลุ เป็นแต่เพียงว่าเอามือลูบคล้ายงี้เสียวแปลบ ๆ มันจวนแล้ว แต่นี้ก็เลส มันแตกก่อนเสียว ฝ่าเท้าเลยยังไม่แตก ไม้จันฝ่าเท้าแตกแน่ ๆ ความเพียรประเภทนี้ ไม่มีวันมีคืนถ้าลงได้ลงแล้วเอาเลย

ถ้าเดินก็ไม่วู่ว่าเวลา ไม่ว่าจะกลางวันกลางคืน ฉันทเสร็จถ้าว่าฉันทนะ ถ้าไม่ฉันทก็พืดเต็มเหนี่ยวจนจะก้าวขาไม่ออกค่อยมา มันเป็นอย่างงี้มันไม่ได้สนใจกับความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ถึงขนาดหนักแล้วจนจะก้าวขาไม่ออกถึงมาพัก พักอันนี้มันก็ไม่พัก มันพักแต่ร่างกาย เรื่องสติปัญญาเกี่ยวกับกิเลสมันไม่ได้พักกัน หมุนตัว ๆ อยู่ตลอดเวลา ยอมรับว่าท่านเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก แตกแบบนี้เอง จะแตกด้วยการบังคับให้เดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกเราไม่เชื่อ ถ้าว่าหมอนแตกเราเชื่อเข้าใจไหม ฝ่าเท้าแตกเราไม่เชื่อ พอมมาถึงจุดเราเข้าอันนี้เชื่อทันที อ้อฝ่าเท้าท่านแตก แตกเพราะอย่างนี้เอง คือความเพลินในความเพียร ลืม

ถ้าว่านี่ก็เหมือนกันอีก ลงได้นั่งแล้วก็เอาแหละ แบบไหนก็เหมือนกัน มันอยู่ในจิต มันไม่ได้ออกมาร่างกาย มันจึงลืมความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ไม่เหลือกำลังแล้วมันไม่แสดง ถ้ามันเหลือกำลัง เช่นอย่างเดินจงกรมจนจะก้าวขาไม่ออก โอ้เหนื่อยแล้วเหอเหนื่อยแล้วก็ถอยมาพัก พักอันนี้มันก็ไม่พัก มันเห็นชัด ๆ อย่างนั้น นอนก็ไม่หลับ นอนเฉย ๆ อันนี้หมุนมันจะหลับได้ยังไง ถึงขั้นมันจะไปไม่อยู่ หมุนทำเดียว

นี่ละเห็นโทษของกองทุกข์ ความเกิดแก่เจ็บตาย เห็นโทษของกิเลสค้นหาเห็นอย่างนี้เอง มีแต่จะออกให้พ้น ๆ และเห็นคุณของธรรมนี้ก็เหมือนกัน เหมือนว่าธรรมนี้ตั้งขึ้นทางนั้นจะตกลง ทางนี้ก็ป็นขึ้น ทางนั้นก็ป็นลง ส่วนตัวป็นลงมันมีกำลังน้อยแล้ว มันไม่ค่อยมี มีแต่จะป็นขึ้นเท่านั้นละ ถึงขั้นป็นอย่างนั้นแล้วมันเป็นเองด้วยกันทุกคน นอกจากชิปปาภิภูณานะ ชิปปาภิภูณาท่านฝั่งของท่านไปเลย ผ่านบึงไปเลย พวกเรา ๆ ท่าน ๆ นี่ต้องได้สมบุกสมบันป็นอย่างว่า อย่างเราเองนี้ โอ้ ทุกข์ยากลำบาก ไปอยู่ที่ไหน ที่ว่าเขาตีเกราะ

ประชุมมันก็อย่างว่า มันไม่ได้สนใจอะไรกับใคร อาศัยเขาเฉยๆ เนื้อหนังกินอ้อมมาอยู่ในหัวใจของเราหมุนตัวๆ

นี่ละจิตใจของเราเมื่อได้รับการอบรม ถึงขนาดที่มีกำลังของด้านธรรมะกล้าแล้วๆ กับกิเลสนี้ขาดสะบั้นไปเลยๆ คำว่าต่อสู้กิเลสถึงขั้นนี้แล้วมันขาดสะบั้นๆ จนกระทั่งกิเลสมันหมอบเงียบเลย คั่นค้อยเขี่ยหาตรงไหนก็ไม่เจอๆ หายเงียบ ยังเหลือแต่จิตที่จำ ด้วยสติปัญญาอันแหลมคมๆ กำหนดหากิเลสตัวไหนไม่มีๆ แต่มันคิดเอาเฉยๆ ไม่ได้เป็นความสำคัญนะ เหนือไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยๆ แล้วเหอ คือมันค้อยเขี่ยหากิเลสมันก็ไม่เห็น แต่ความเข้าใจว่าสิ้น ไม่มี เห็นว่าค้อยเขี่ยหาไม่เห็น เหนอ ไม่ใช่มันเป็นพระอรหันต์น้อยๆ แล้วเหอ เราว่าเฉยๆ ไม่สำคัญผิดไปตาม ไม่สำคัญ ก็รู้อยู่ว่ามันยังอยู่ เป็นแต่เพียงว่ามันละเอียดมันไม่แสดงตัว

ที่นี้จิตอันหนึ่งมันก็ผุดขึ้นมา เหนือมันไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยๆ แล้วเหอ มันว่าเจ้าของ เสร็จแล้วก็ขัดกันอีก แล้วโผล่ขึ้นมาก็ฟัดกันๆ บทเวลาเป็นพระอรหันต์น้อยหรืออรหันต์ใหญ่ก็ไม่ทราบ เวลามันผางขึ้นมา ไม่เห็นเหอได้เป็นพระอรหันต์ใหญ่ ไม่เห็นว่าผางที่เดียวหมดเลย ปัญหาเหล่านี้ไม่มีเหลือเลย อรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่หมดไม่มีเหลือ อันนี้ผางขึ้นเท่านั้น อย่างที่เคยพูดไปถามใครวะ ไม่มีคำว่าอรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่ ไม่มีผางเดียวเท่านั้นขาดสะบั้นไปหมดทั้งอรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่ ไม่ได้สำคัญว่าเป็นนั่นเป็นนี่ อันนี้ละตัวผางขึ้นมาตัดสินขาดสะบั้นไปหมด เรียกว่าศาลฎีกา ผางเลยเชียว

นี่ละการอบรมจิตใจ เวลามันลุ่มลुकคลุกคลานก็เคยเล่าให้ฟังตั้งแต่พื้นฐานที่แรก ไปอยู่บนภูเขา น้ำตาร่วงบนภูเขาสู้กิเลสไม่ได้ ตั้งสติพับลัมผล็อยๆ ก็เราตั้งหน้าจะไปสู้ แต่มีแต่กิเลสขัดเราๆ มันยังงักกัน ได้เคียดแค้น น้ำตาร่วง ไม่ลืมนะ อันนั้นละเป็นสาเหตุให้เกิดความเคียดแค้นมุมนานะที่จะฟัดกับกิเลสให้ได้ เราจึงกล้าพูดชีวว่าความเคียดแค้นนี้ ถ้าเคียดแค้นให้สัตว์ให้บุคคลตัวใดก็ตามเป็นกิเลส ถ้าเคียดแค้นให้กิเลสซึ่งเป็นภัยต่อตัวเอง จะฆ่ากันนี้ ฟันกัน ทำลายกันนี้เป็นธรรม แน่เป็นอย่างนั้นนะ ก็เราอาศัยอันนี้มุมนานะ เราเคียดแค้นให้กิเลส ยังไงจะเอาให้มันได้ มันหมุนด้วยความเคียดแค้นเป็นกำลังมันเป็นธรรม ชัดกันไป พอได้ที่เท่าไรยังหนักมือเข้า คิดถึงเรื่องน้ำตาร่วง ที่นี้ได้ที่แล้วก็ฟัดกันลงๆ เลย เป็นอย่างนั้นนะ

คำพูดเหล่านี้ท่านทั้งหลายจะไปหาฟังที่ไหน หลวงตาตายแล้วจะไม่มีใครพูดนะ ถ้าพูดภาษาของโลกเรียกว่าอย่างอาจหาญชาญชัย แต่ภาษาของธรรมที่เป็นอยู่ในจิตไม่มีคำว่ากล้า ว่าอาจว่าหาญ หลักความจริงมียังงอกออกฝั่งๆ เลย คำว่ากล้าว่าหาญ ว่ากลัวไม่มี นี่ละ

ธรรมของพระพุทธเจ้า อกาลิโกๆ ทำทายเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ควรจะได้รับผลประโยชน์ในขั้นใดภูมิใดจะได้ ไม่สงสัย อย่าเอาเรื่องกิเลสมาปิดม่านทางเดินด้วยกาลเวลา ว่าพระพุทธเจ้านิพพานแล้ว กาลนั้นสมัยนี้ มรรค ผล นิพพานไม่มี กิเลสทั้งนั้น หลอกๆ ธรรมท่าน อกาลิโก เป่งๆ กิเลสก็ อกาลิโก เหมือนกัน มันมีอยู่ทุกกาลสมัย เผลอเมื่อโรมันต่อเรา ทีนี้เราก็อัดกับกิเลสอย่างเดียวกันเป็น อกาลิโก พวกนี้จำเอาละ เอละวันนี้พูดมันก็เป็นกัณฑ์หนึ่งแล้วนะ ไม่ใช่เล่นๆ

(ขณะตอนนั้นปังปังใหญ่โตกว่าหลวงปู่บัวเยอะไหมคะ หลวงปู่บัวบอกว่าแหมกุฎิทรุดถล่มทลาย) มันคนละแบบ บัวนั้นกับบัวนี้มันไม่เหมือนกัน บัวนั้นเป็นลูกศิษย์ของบัวนี้ อันนั้นท่านบอกว่าเหมือนคานกุฎิขาดตุ้มลงไปเลย พออันนั้นผิงเหมือนคานกุฎิขาด ทั้งๆ ที่กุฎิก็ยังดีอยู่ พอจิตมันถอยจากนั้นแล้ว เหอ คานกุฎิดูแล้ว กุฎิกี่ดีๆ อยู่ อ้อ นี่มันคานอวิชชาขาด ท่านว่างั้น ท่านพูด อย่างนั้นแล้วเป็นคนละแบบ ผางทีเดียวเหมือนคานกุฎิขาดตกลงพื้น ท่านว่า พอจิตมันทำงานของมันเสร็จเรียบร้อยแล้ว พอถอยออกมามารู้เรื่อง ดูกุฎิกี่ธรรมดอะไรก็ธรรมดา ไหนนี้กว่าคานกุฎิมันขาดตกลงพื้น กุฎิกี่อยู่ดีๆ อ้อนี่คานอวิชชาขาด ท่านว่างั้น หลวงพ่อบัว เราก้ไปแบบหนึ่ง ทีนี้อรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่เลยหายหมดนะ พออันนี้ผางขึ้นเท่านั้น เหมมันไม่ได้เป็นพระอรหันต์น้อยๆ มาแล้วเหอ ทีนี้ทั้งน้อยทั้งใหญ่ล้มหมดเลย ผางขึ้นตรงกลาง ล้มทั้งน้อยทั้งใหญ่ หันไม่หันไม่เห็นไปสำคัญแน่เป็นอย่างนั้น

เอละทีนี้พอเทศน์ อาการนี้ก็ไม่ค่อยดีนะ ภายในยังมีอยู่ รู้อยู่ รู้สึกเบาตกลงนิดหน่อย มันเป็นอย่างนี้ เป็นหัตถ์นั้นละท่า เมื่อเข้าฉันทยาแก้หัตถ์แล้ว

เราจึงได้พูดมันสลดสังเวชนะ ที่เขาว่าเราเป็นปาราชิกอวดอุตริมนุสธรรม มันหลับตามมาพูด ทั้งโคตรพ่อโคตรแม่มันไม่เคยภาวนา โคตรพ่อโคตรแม่เราไม่เคยภาวนาก็ตาม แต่เราภาวนาเข้าใจไหม มันอยู่ตรงนี้ มันทั้งโคตรมันก็ไม่เคยภาวนา ยังมาโจษเราว่าเป็นปาราชิกเราแซกเพราะอวดอุตริมนุสธรรม เราพูดสนุก ลูกบักท่า อยากว่างั้น พูดสนุกก็พูดซี หลับตามมาไม้ คนตาบอดมันเป็นอย่างนั้นละ อวดดิบอวดดีตลอด มันอวดชั่วมันไม่ได้ดี ถ้าดีแล้วไม่อวด อย่างที่เขาว่าเป็นปาราชิกกับธรรมชาตินี้มันจำครอบโลกธาตุมานี้ได้ ๕๐ กว่าปี เขาว่างั้นมันก็ฟังอยู่ เราไม่เห็นมีอะไร เรามีแต่สลดสังเวช อ้อ แน่ ทีนี้ให้พร

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th